

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 3 червня
2020 р. № 483 і від 28 квітня 2021 р. № 630»

I. Визначення проблеми

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року введено воєнний стан, що викликає необхідність забезпечення громадян України можливістю постійного перебування на зв'язку, отримувати правдивої та неупередженої інформації.

Проте наразі у постачальників електронних комунікаційних послуг виникає необхідність у продовженні договорів оренди державного та комунального майна.

Дотримання вимог законодавства щодо необхідності проведення аукціонів збільшує строки на продовження договорів оренди, ускладнює процес прийняття важливих рішень та призводить до необґрунтованих витрат державного та місцевих бюджетів.

Під час воєнного стану мережа Інтернет та мобільний зв'язок необхідні не лише для підтримки зв'язку між громадянами, але і для стабільного функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування, що має надзвичайно важливе соціальне значення.

Закон України «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон про оренду) регулює правові, економічні та організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна, що перебуває в державній та комунальній власності, майна, що належить Автономній Республіці Крим, а також передачею права на експлуатацію такого майна.

Частиною другої статті 18 Закону про оренду визначено, що без проведення аукціону можуть бути продовжені договори, укладені з підприємствами, установами, організаціями, що надають соціально важливі послуги населенню, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України. Цей перелік визначено постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483 «Деякі питання оренди державного та комунального майна», якою затверджено Порядок передачі в оренду державного та комунального майна та додатки до нього.

У додатку 4 до Порядку передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483, не передбачено постачальників електронних комунікаційних послуг.

Відповідно до Закону України «Про електронні комунікації» всім кінцевим користувачам на всій території України за доступною ціною має бути доступна універсальна послуга. Згідно зі статтею 99 цього Закону універсальними послугами, зокрема є послуги широкосмугового доступу до мережі Інтернет у

фіксованому місці та послуги голосових електронних комунікацій у фіксованому місці.

Оскільки використання державного та комунального майна постачальниками електронних комунікаційних послуг, крім Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж», регулюється також Законом про оренду, необхідним є забезпечення простої процедури щодо використання такого майна.

В той же час аукціони щодо повторного оформлення договорів оренди з постачальниками електронних комунікаційних послуг потребують здійснення ряду процедур, є тривалими в часі та займають від трьох до чотирьох місяців. Таке тривале оформлення викликає значне фінансове навантаження на заявників, яким необхідно супроводжувати сотні об'єктів оренди.

Потреба громадян в універсальних послугах (мобільному зв'язку та Інтернеті) є однією з базових потреб, які є соціально важливими, а отже додаток 4 потребує уточнення в частині віднесення постачальників електронних комунікаційних послуг для розміщення технічних засобів електронних комунікацій, до переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню.

Проектом акта пропонується внести зміну у додаток 4 до Порядку передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483, та до Методики розрахунку орендної плати державного майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 630 (далі – Методика), з метою включення постачальників електронних комунікаційних послуг для розміщення технічних засобів електронних комунікацій до переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню.

Відповідно до частини другої статті 17 Закону про оренду у разі передачі державного майна в оренду без проведення аукціону, орендна плата визначається відповідно до Методики розрахунку орендної плати, яка затверджується Кабінетом Міністрів України.

Наразі розмірів орендних ставок для договорів оренди, які продовжуються з підприємствами, установами, організаціями, що надають соціально важливі послуги населенню, Методикою не передбачено.

Тому включення постачальників електронних комунікаційних послуг для розміщення технічних засобів електронних комунікацій до переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню, потребує також внесення змін до Методики щодо розмірів орендних ставок для орендарів, які мають право на продовження договорів оренди без аукціону згідно з абзацом п'ятим частини другої статті 18 Закону про оренду, шляхом доповнення Методики відповідним додатком.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття акта, не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки проект постанови передбачає її розв'язання шляхом усунення довготривалих процедур продовження дії договорів оренди державного та комунального майна.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на даний час відсутні такі, які передбачають альтернативний порядок продовження договорів оренди державного та комунального майна.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта розроблено з метою забезпечення отримання громадянами соціально важливої послуги з доступу до Інтернету, що сприятиме забезпеченню стабільності виконання заходів щодо інформатизації, передбачених Указом Президента України від 08.07.2019 № 497 «Про деякі заходи з покращення доступу до мобільного Інтернету», постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» та постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 471 «Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України».

Прийняття акта забезпечуватиме більш стабільну роботу мобільного зв'язку та Інтернету, які є соціально важливими для населення, що матиме позитивний ефект для держави, громадян та бізнесу.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Під час розробки проекту постанови було розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей державного регулювання:

Вид альтернатив	Опис альтернативи
-----------------	-------------------

Альтернатива 1: залишити регулювання без змін	Перша альтернатива – залишити регулювання без змін. Проте ця альтернатива є недоцільною, оскільки визначені цілі державного регулювання досягнуті не будуть і постачальникам електронних комунікаційних послуг не буде надана можливість швидкого та своєчасного продовження договорів оренди державного та комунального майна з метою безперебійного забезпечення населення доступом до мобільного зв'язку та Інтернету.
Альтернатива 2: прийняття проекту постанови	Друга альтернатива – прийняття регуляторного акта є оптимальним способом вирішення зазначеної проблеми. Внесення змін у додаток 4 до Порядку передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483, та до Методики забезпечить сталість існуючої мережі та надасть можливість постачальникам електронних комунікаційних послуг здійснювати подальше розгортання волоконно-оптичних ліній зв'язку на території України та забезпечувати більш стабільну роботу мобільного зв'язку та Інтернету.

2. Оцінка обраних альтернативних способів досягнення цілей
Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: залишити регулювання без змін	Відсутні.	Відсутні.
Альтернатива 2: прийняття проекту постанови	Високі, оскільки будуть створені умови для швидкого забезпечення населення доступом до інтернету, що в свою чергу надасть можливість подолати цифровий розрив в Україні і оперативно надавати соціальні та адміністративні послуги.	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
-----------------	--------	---------

Альтернатива 1: залишити регулювання без змін	Відсутні.	Відсутні.
Альтернатива 2: прийняття проекту постанови	Високі, оскільки громадяни швидше будуть забезпечені доступом до мобільного зв'язку та Інтернету, що в свою чергу надасть можливість оперативно отримувати соціальні та адміністративні послуги.	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, які підпадають під дію регулювання, одиниць*	2084		2753		4837
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	43%		57%		100%

*Дані згідно інформації Реєстру постачальників електронних комунікаційних послуг, розміщеної на сайті НКЕК станом на 16.11.2022.

Витрати у суб'єктів господарювання внаслідок дії регуляторного акта не виникатимуть, оскільки він спрямований на пришвидшення процедури продовження договорів оренди державного та комунального майна.

Вид	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: залишити регулювання без змін	Відсутні.	Наявні, оскільки час та процедура продовження договорів оренди потребує проведення аукціонів.
Альтернатива 2: прийняття проекту постанови	Високі, оскільки продовження договорів оренди державного та комунального майна постачальниками електронних комунікаційних послуг не буде тривалим.	Відсутні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Здійснення вибору оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

1) цілі прийняття постанови, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати);

2) цілі прийняття постанови, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

3) цілі прийняття постанови, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

4) цілі прийняття постанови, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1: залишити регулювання без змін	1	Проблема продовжить існувати.
Альтернатива 2: прийняття проекту постанови	4	Зазначений спосіб дає змогу повною мірою досягнути цілей державного регулювання.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу

Альтернатива 1: залишити регулювання без змін	Відсутні.	Витрати робочих годин працівників державних та комунальних підприємств, подальші фінансові витрати постачальників електронних комунікаційних послуг на супровід аукціонів для продовження договорів оренди державного та комунального майна.	Альтернатива 1 не є оптимальною, оскільки не дає змоги досягти цілей державного регулювання.
Альтернатива 2: прийняття проекту постанови	Створюються правові підстави для своєчасного продовження договорів оренди державного та комунального майна постачальниками електронних комунікаційних послуг.	Відсутні.	Альтернатива 2 є оптимальною, оскільки дає змогу досягти цілей державного регулювання.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/ причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1: залишити регулювання без змін	Неприйнятна, оскільки постачальники електронних комунікаційних послуг не зможуть оперативно продовжувати договірні відносини із балансоутримувачами державного та комунального майна.	Очікується реальний вплив зовнішніх факторів та зайві фінансові витрати суб'єктів господарювання на розміщення технічних засобів електронних комунікацій.

Альтернатива 2: прийняття проекту постанови	Забезпечить повною мірою досягнення поставленої цілі.	Цей спосіб повною мірою відповідає вимогам законодавства України.
--	--	---

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом регулювання, за допомогою якого передбачається розв'язати проблему, є прийняття постанови, якою буде внесено зміни у додаток 4 до Порядку передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483, та до Методики з метою включення постачальників електронних комунікаційних послуг для розміщення технічних засобів електронних комунікацій, до переліку підприємств, установ, організацій, що надають соціально важливі послуги населенню, що надасть можливість продовжувати договори оренди державного та комунального майна без аукціонів.

Запровадження регуляторного акта надасть змогу забезпечити більш стабільну роботу мобільного зв'язку та Інтернету на території України.

Враховуючи викладене, ступінь ефективності основних принципів і способів досягнення цілей оцінюється як високий.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади не передбачаються. Розрахунок витрат для суб'єктів підприємництва, а також тест малого підприємництва (М-Тест) проводився відповідно до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 та наведені у додатку 1 та додатку 2 до аналізу регуляторного впливу.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежений у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання повною мірою.

Проект регуляторного акта набирає чинності відповідно до законодавства з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності регуляторного акта

Основними показниками результативності регуляторного акта є зменшення строків продовження договорів оренди державного та комунального майна постачальниками електронних комунікаційних послуг для розміщення на них технічних засобів електронних комунікацій. Це забезпечить безумовне виконання цілей підпункту 2.2 пункту 2 розділу «Довгострокові пріоритети діяльності Уряду» Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 471, щодо розвитку мережі доступу до фіксованого, мобільного Інтернету та мобільного зв'язку.

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – надходження зростатимуть у зв'язку із спрощенням процедури продовження договорів оренди, що сприятиме укладанню більшої кількості таких договорів.

Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – 4837 постачальників електронних комунікаційних послуг на українському ринку.

Розмір коштів і час, що витратимуться у зв'язку з виконанням вимог регуляторного акта: прийняття проекту постанови не потребує фінансових витрат.

Рівень поінформованості оцінюється як високий, оскільки постачальники електронних комунікаційних послуг будуть проінформовані про основні положення регуляторного акта шляхом розміщення його на офіційному веб-сайті Міністерства цифрової трансформації України.

Кількість звернень щодо проблемних питань стосовно довготривалого переоформлення договорів оренди – зменшиться.

Кількість переукладених договорів оренди державного та комунального майна для розміщення технічних засобів електронних комунікацій – збільшиться.

Стабільність покриття фіксованого Інтернету та мережі 4G – збільшиться.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відповідно до законодавства здійснюється базове, повторне та періодичне відстеження результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності постанови буде здійснюватися після набрання нею чинності, оскільки планується використовувати статистичний метод відстеження та статистичні дані.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після набрання чинності регуляторним актом.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Джерело даних: статистичні дані, отримані від постачальників

електронних комунікаційних послуг та Фонду державного майна України.

Виконавець заходів з відстеження результативності регуляторного акта – Міністерство цифрової трансформації України.

**Перший заступник Міністра
цифрової трансформації України**

Олексій ВІСКУБ

«_____» _____ 2023 року